
SZEMLE

Fujimoto, J. – Poland, D. – Matsumoto, M. 2009. Szép új világ (Low-Carbon Society Scenario: ICT and Ecodesign). *Information Society*, 25. évfolyam, 2. szám, 139–151.
URL: <http://www.indiana.edu/~tisj/index.html>

A fenntartható információs társadalom egyre népszerűbb téma mind az akadémiai, mind az üzleti szférában. A cikk egy utópia megfogalmazása: fenntartható, alacsony széndioxid-kibocsátású társadalom forgatókönyvét vázolja fel 2050-ből. Ennek a közönségnek a legfontosabb jellemzője a rendkívül jó életminőség és az egészséges közérzet. A szerzőcsoport a szerintük megvalósítható és megvalósítandó utópiát egy kérdőíves felmérés eredményei, szakértői interjúk, valamint sci-fi regények és filmek elemzése alapján alakította ki.

Goggin, Gerard 2009. A mobiltelefonok átalakulása: az iPhone és terjedése (Adapting the mobile phone: The iPhone and its consumption). *Journal of Media & Cultural Studies*, 23. évfolyam, 2. szám, 231–244.
URL: <http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t713411120>

A szerző napjaink digitális kultúrájának egyik rendkívül népszerű, már-már emblematikus eszközének, az *Apple* cég sokoldalú *iPhone* telefonjának elterjedési folyamatát elemzi. Az *iPhone* megjelenése a mobiltelefon-készülékek funkcióival kapcsolatos addigi felfogás újra- és átgondolásáról tanúskodott. A cikkben nemcsak az *iPhone* elfogadásáról, hanem a hasonló adaptációs folyamatok általános jellemzőiről is szó esik.

Rhodes, S. – Neacsu, D. 2009. A digitális úton létrejött jogi dokumentumok hosszú távú hozzáférhetőségének megőrzése (Preserving and ensuring long-term access to digitally born legal information). *Information & Communications Technology Law*, 18. évfolyam, 1. szám, 39–74.
URL: <http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t713424803>

A törvényhozás és törvénykezés dokumentumai a demokratikus társadalom alapjai. Napjainkban ezek szintén elektronikus úton jönnek létre és tárolódnak, s ez nagyban megnöveli sérülékenységüket. A digitális dokumentumok megőrzésére szakosodott projektek túlnyomó többsége nem digitális úton létrejött szövegekre koncentrál. A szerzők egy mintaprojekt (*Chesapeake Project*) bemutatásán keresztül a gyakorlatban is követhető jó példát kívánnak nyújtani az ily módon készült jogi szövegek biztonságos megőrzésére és felhasználhatóvá tételére.

Liu, Yan Quan – Wnuk, Agnes 2009. Kutatási jelentés: a digitális könyvtári források és szolgáltatások felhasználásának hatása a New England-i városi közkönyvtárak látogatóira

(The Impact of Digital Resource and Service Use on Urban Residents in New England Public Libraries—A Survey Report)

Public Library Quarterly, 28. évfolyam, 1. szám, 4–23.

URL: <http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t792306946~db=all>

A könyvtárak által nyújtott digitális információkhoz való hozzáférés létfontosságú a látogatók számára még akkor is, ha máshol is hozzáférhetnek ezekhez, de kiváltképpen akkor, ha a könyvtár az egyetlen információbeszerzési lehetőségük. Napjainkban a könyvtárosoknak tisztában kell lenniük a korszerű digitális források kezelésével, és szolgáltatásaik révén elérhetővé kell tenniük ezeket a nagyközönség számára. A cikk szerzői hat New England-i közkönyvtárban végeztek felmérést, melynek alapján bemutatják, hogy a felhasználók szemszögéből melyek a legjobb lehetőségek és megoldások.

Curl, Angela L. – Bowers, Deborah D. 2009. Honlapok hozzáférhetőségének hosszú távú vizsgálata: hozzáférhetőbbé váltak-e a szociális szférában működő oktatási szervezetek honlapjai?

(A Longitudinal Study of Website Accessibility: Have Social Work Education Websites Become More Accessible?)

Journal of Technology in Human Services, 27. évfolyam, 2. szám, 93–105.

URL: <http://www2.uta.edu/cusssn/jths>

A felmérés során a szociális munkások képzésével foglalkozó iskolák honlapjainak hozzáférhetőségét vizsgálták az Egyesült Államokban. Az elemzés alapja a *World Wide Web Consortium* nyolc évvel ezelőtt kiadott 1.0-ás ajánlása volt (azóta megjelent a 2.0-ás változat is). A kutatók az öt évvel ezelőtti állapotokhoz képest lassú javulást figyeltek meg, de a honlapok háromnegyedénél találtak súlyos, a hozzáférést korlátozó hibákat. Hiába állnak rendelkezésre a kialakult szabványok és az immár nagyon könnyen, rutinszerűen alkalmazható fejlesztési módszerek, még rengeteget kell fejlődni ezen a téren (is).

Thammo, Thammakit 2009. Internet Thaiföldön: alternatív kommunikációs lehetőségek

(The Internet in Thailand: An Alternative Means of Communication).

Knowledge, Technology & Policy, 22. évfolyam, 2. szám, 125–131.

URL: <http://www.indiana.edu/~tisj/index.html>

A cikk Thaiföld nyilvános kommunikációs hálózatainak látványosan kiegyensúlyozatlan rendszerével foglalkozik. Szerzője esettanulmány-jellegű írásában az internet használatát elsősorban a hivatalos médiából kiábrándult érdeklődők csoportjával azonosítja.

Bemutatja a hivatalos állami kommunikáció egyeduralgató jellegét, a civil kommunikáció szinte teljes hiányát és az internet mint alternatív tudás- és hírforrás szerepét. Kiemeli, hogy akiknek nincs digitális írástudásuk, hozzá sem juthatnak az alternatív információforrásokhoz.

Gorla, Narasimhaiah 2009. E-kormányzati fejlesztési programok India vidéki területein: helyzetjelentés az eredményekről

(A Survey of rural e-Government projects in India: Status and benefits).

Information Technology for Development, 15. évfolyam, 1. szám, 52–58.

URL: <http://itd.ist.unomaha.edu/>

Az indiai információs társadalom fejlesztésének kulcsa a rendkívül elmaradott vidék felzárkóztatása. Számos keretprogram indult ilyen célból, amelyek leginkább a közigazgatási webportálok fejlesztésére és úgynevezett „információs kioszkok” létrehozására koncentrálnak. A cikk 15 indiai vidéki e-kormányzati projekt összegző bemutatása. A projektek egységes stratégia jegyében, hasonló szerkezetben jöttek létre. Az elemzés szerint az új szolgáltatások és az információs pontok valóban számos új lehetőséget biztosítottak, és beindult az online kommunikáció, sőt az online kereskedelem is. A szerző a bemutatáson túl ajánlásokat is megfogalmaz a további fejlesztésekre vonatkozóan.

Misuraca, Gianluca C. 2009. E-kormányzat 2015-ben: az m-kormányzat felfedezése (e-Government 2015: exploring m-government scenarios, between ICT-driven experiments and citizen-centric implications).

Technology Analysis & Strategic Management, 21. évfolyam, 3. szám, 407–424.

URL: <http://www.tandf.co.uk/journals/titles/09537325.asp>

Az e-kormányzati szolgáltatások lassan már harmadik korszakukat élik (e-gov 1.0, 2.0). A szerző egy lehetséges következő szinttel, az m-kormányzattal, azaz a mobiltelefon segítségével elérhető és kiaknázható e-kormányzati szolgáltatások világával foglalkozik. Ez a terület komoly ígéretekkel kecsegtet, de jelenleg még teljesen kiforratlan, csak elvétve találhatunk működő megoldásokat. A cikk számos ilyen megoldást áttekintve leginkább a kockázatokat és veszélyforrásokat azonosítja.

Avgerou, Chrisanthi – Ganzaroli, Andrea – Poulymenakou, Angeliki – Reinhard, Nicolau 2009. Leckék a bizalomról: a brazil e-szavazás tapasztalatai

(Interpreting the trustworthiness of government mediated by information and communication technology: Lessons from electronic voting in Brazil).

Information Technology for Development, 15. évfolyam, 2. szám, 133–148.

URL: <http://itd.ist.unomaha.edu/>

A szerzők a braziliai elektronikus választások tapasztalatait összegzik. Meglátásuk szerint az e-szavazás kulcsa az, hogy mind a választópolgárok, mind a kormány, mind a

---

nemzetközi megfigyelők megbízzanak a rendszerben. A cikk érdekessége, hogy szerintük a bizalom növelésének sikere nem a technológiai megoldások túlburjánzásában, hanem a hiteles kormányzati szereplők (a legfelsőbb és a regionális szinten működő választási hivatalok) elkötelezettségétől és kommunikációjától függ. A brazíliai helyzettől elszakadva általánosíthatunk, hogy a fejlődő országokban az e-kormányzati fejlesztések fő gátja a kormány iránti bizalom hiánya lehet.

Bakardjieva, Maria 2009. Élet és politika az internet korában
(Subactivism: Lifeworld and Politics in the Age of the Internet).
Information, Communication & Society, 12. évfolyam, 2. szám, 205–228.
URL: <http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t713699183>

Napjaink egyik leginkább forrongó területét, melynek helyzetét a szakértők többnyire válságosnak minősítik, a digitális javak szerzői jogi problémái alkotják. A morális, etikai és jogi kérdéseknek nyilvánvalóan a hatalmas üzleti potenciál ad kritikus súlyt. A cikk szerzője szerint ezt a csapdát már évszázadokkal ezelőtt ismerték, sőt megoldásokat is kínáltak rá. „Felfedezi” Gottlieb Fichte német idealista filozófust, aki 1793-ban megjelent *Bizonyítékok az újranyomatás törvénytelenességéről* című könyvében azonosította a szabad tartalmat (Inhalt) és a szerző elidegeníthetetlen jogát (Form). A szerző ezután zeneipari példákon keresztül arról értekezik, hogyan lehet elválasztani a digitális javakat forrásuktól, és hogyan célszerű meghatározni az eredeti és a származtatott kulturális objektumok viszonyát. A cikk igazi értéke az ősforrás felfedezése, megoldási javaslatok nem tartalmaznak átütő gondolatokat.

CONTENTS

Lectori salutem!

5

PAPERS

Lorenz M. Hilty

Environmental Informatics and the Vision of a Sustainable Information Society

This paper discusses the relationship between the emerging information society and the goal of sustainability. How can information technology contribute to sustainable development? What are the opportunities and risks of the information society with regard to the goal of sustainability? Two major areas of interaction between Information and Communication Technology (ICT) and sustainability are discussed: environmental information processing (Environmental Informatics) and the impacts of Information Society Technologies.

Keywords: Information and Communication Technology (ICT), Sustainability, Environmental Informatics

6

Christian Fuchs

Sustainable Information Society as Ideology

This paper discusses theoretical and ideological aspects of the notion of a sustainable information society by assessing the concepts formulated in this context by Robin Mansell, Lorenz Hilty, and Franz Josef Radermacher for their ideological implications. Some data on the extent of sustainable or unsustainable development of the ecological, socio-economic, political, and cultural subsystems of contemporary society are discussed. The author tries to show that notions such as sustainability, responsibility, participation, inclusion, and co-operation that can be combined with the concept of the information society are prone to ideological subsumption. Therefore care must be taken in formulating notions such as the one of the sustainable information society.

Keywords: sustainable information society, sustainability, social theory, ethics, ideology, ideology critique

27

László Z. Karvalics

A chronicle of the white-collar revolution – Jean Gottman, a forgotten pioneer of the theory of the information society

This paper intends to re-discover and introduce the French geographer Jean Gottmann's Megalopolis (1961) as the first description of the information society. In

his book, Gottmann presents a multi-dimensional picture and a sophisticated analysis of the emergence of the information society, calling it a „white-collar revolution”. He has consciously developed a consistent abstract model regarding the transition processes taking place in the highly urbanized area called Megalopolis, conceived as a new divide in social historiography, with implications comparable to those of the industrial revolution. The shift to the new era is captured not only using the categories of production, employment, utilization of raw materials, and consumption, but also in terms of the indices of the creation, acquisition, distribution, and exchange of informational goods. Gottmann offers an overview of relevant issues of education and R&D activities. For a concise interpretation of the new paradigm, he expounds a conceptual framework of great explaining power, relying on the ideas of concentration, density, and flows, with the help of which he is able to tackle a multitude of interrelated phenomena in an orbicular system.

Keywords: Jean Gottmann, Megalopolis, white collar revolution, concentration, density, flows

53

Pál Kerekes

The library within the framework of electronic public administration

The European Union identifies guaranteed on-line accessibility of library databases and electronic catalogues as one of the twelve most important public services for EU citizens, on the same level as the most significant legal issues of one’s life. This approach has not yet been apparent in the policies of cultural governance, nor in national or local decision-making, and it may not even be distinctly detected in library management, either. The library, defined by European directives as a major territory of electronic public services, has not yet been examined from such a point of view in Hungary. This line of research could have a positive effect on the acceptance of upcoming modifications in libraries’ main functions. The paper examines and demonstrates by way of examples how libraries as public institutions of the knowledge based society and operators of knowledge networks can contribute to electronic governance. According to the author, libraries can take part in the renewal of public services by broadening digital means of e-government and establishing new benchmarks of network culture.

Keywords: Libraries, digital resources, e-government, electronic public administration

67

Dániel Golden

Patterns of electronic reading

Regarding the impacts of the last decades’ information and communication revolution on culture, most research focusses on the praxis of electronic writing. This paper, on the

contrary, intends to give an overview on remarkable changes that have taken place in the functions and techniques of reading. The author argues that disparities of the „old” and the „new” reading show a much more sophisticated pattern than those suggested by frequently emphasized distinctions.

Keywords: digital culture, electronic reading, hypertext, textual mechanics

85

RESEARCH REPORT

Vilmos Lőrincz – Dávid Nagy

Green information society in Hungarian economy

This paper focusses on the eco-awareness of Hungarian middle-size companies. The authors examined ecological aspects of decision-making on and actual usage of ICT equipment regarding various types of hardware (PC, server, printer) through the whole lifecycle (procurement, operation, and rejection) of these products. According to their findings, elaboration of an IT strategy at the companies is an important prerequisite of becoming “green” in this respect because it can help identify problems, and establish measurability of energy efficiency. Hungarian enterprises seem to be quite passive when it comes to eco-awareness and they are willing to deal only with the issues easy to handle.

Keywords: eco-awareness, green information society, small and middle-size companies

94

INFINIT NEWSLETTER

Dániel Mikecz

Weighty stakes and beer-mats

103

CONFERENCE REPORT

Róbert Pintér

Online research: From online polls to netnography - report on the „General Online Research” conference, Vienna

106

REVIEW

110

English summaries of the papers

114